

0138

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto Rico. 2.—Estranger, 2'50

BULLIDA PATRIÓTICA

Mientras hi haja qui 'l foch venti
l' olla sempre bullirà

y quants cops vulgui acostarsi
lo bacó, s' escaldará.

LA TEMPESTA E VICINA

EMBLA que s' está condensant una tempestat tremenda que á l' hora menos pensada reventará en pluja de sanch sobre 'l mon civilisat. Espanya que á l' any 70 va ser la causa eficient de la ruptura entre Fransa y Alemania, será també aquesta vegada l botafoch de la gran conflagració universal. Aixís apendrán á deixarnos viure tran-

quils.

Las primeras potencias europeas que per egoisme ó per temor al estallar lo conflicte van abstenirse de posar los peus á rotllo á la República Nort-americana, se troban avuy amenassadas de una tremenda complicació, que molt bé podria degenerar en una terrible guerra. Quan l' oncle Sam, després de acorralarnos ab las sevas impertinencias correspostas ab las nostras humillacions, va tirar la capa al toro al crit de: «O Cuba ó la vida», si en los gobiernos que regeixen á las grans nacions d' Europa hi hagués hagut una espurna de sentit moral, hauria sortit aquell rétol qu' anys enrera, en temps de bullanga, s clavava á todas las barricadas, y que deya aixís: «Pena de muerte al ladrón.» Y davant de l' actitud resolta de l' Europa civilisada y honrada, lo gran porch se 'n hauria tornat á la córt ab la qua entre las camas.

Mes una vegada rompudas las hostilitats, s' han avivat los apetits dels gobiernos sense conciencia. A l' espectacle de la sanch, las bestias fréstegas han comensat á xerricar las dents, y avuy están á punt d' acometre's y despedassarse.

Inglaterra ha sigut la primera que ha donat á conixer sos perversos instints de rapacitat. Al discurs de lord Salisbury parlat de las nacions vivas y de las nacions mortas, de las nacions fortas y de las nacions débils, y establint lo dret de las primeras á devorar á las últimas, ha respost l' udol de lord Chamberlain, qu' es un altre llop de la mateixa manada, precisant y concretant los conceptes del primer.

Lord Chamberlain ha preconizat l' aliansa estreta de tota la rassa saxona: l' inteligencia del oncle Sam y de Jhon Bull, de Rinconete y Cortadillo, de Mister Porch y Mister Bacó societat en comandita, dedicada al timo y al atracament. Y ab tan poch miraments ha ensenyat lo llop británich la punta de l' orella, que no ha reparat en inferir á Russia sangrents ultratjes, tatzantla de nació informal y sense parents, aixís com no ha reparat tampoch en dirigir embossadas amenassas á la República francesa, aliada del imperi moscovita. Per menos que aixó 'ls pinxos mes ayualits desenvaynan las teyas y 's foradan la pell.

¿Qué farán las nacions tan directament agraviadas? ¿Y quinas resolucions pendrá l' Europa continental en vista de l' aliansa de dos pobles l' un americá y europeu l' altre, tan característichs l' un y l' altre per la seva audacia com per la seva falta d' escrúpuls?

Europa entera te grans interessos compromesos en tot lo litoral africá y al extrém Orient, aixís com Russia 'ls hi té al interior de Assia, y está en lo cas de defensarlos contra las rapacitats británicas, cada día mes excitadas y desvergonyidas. La mateixa Alemania, ans ha de tenir per enemiga á la Inglaterra que á la mateixa Fransa. L' Austria ha de seguir la sort del imperi germánich, y la Italia, agobiada avuy per las fermentacions revolucionarias que tot sovint desbotan com las erupcions de sos volcans, no podrá abstenirse de pendre partit per una ó altra de las dos coalicions próximas á medir las forsas. L' Inglaterra sembla que 's refia d' ella per mantenir una bona base de operacions dintre del Mediterrá; pero ¡ay de Italia, si aquesta vegada s' equivocal!

Ja sería hora de que 'l mon enter imposés á l' Inglaterra la obligació de restituir als pobles lo que d' ells detenta indegudament.

Fortes y débils, civilisats y salvatjes, no hi ha casi país al mon que no haja deixat sino una bona tallada, quan menos una filagarsa entre las urpias del llopart británich. Abusant de la forsa ó valentse de la mes refinada astucia, ha tirat xarpada á tort y á dret, sense miraments de cap mena. La seva accit ha sigut sempre la mateixa: l' ull viu y la grapa á punt per clavarla á sobre de qualsevol territori desprevingut ó de qualsevol colonia mal endressada.

Avuy mateix si s' inclina á entendres ab l' oncle Sam, no es tan sols per simpatía de rassa, sino també porque preveu la liquidació final de las colonias espanyolas, y entre ellas n' hi ha algunas que li fan molt goig. Jhon Bull es lo cassador qu' está al aguayt, y 'l poble nort-americá 's presta á ferli de gos per alsarli la cassa. Pero si en alguna cosa s' equivoca es en creure que sense mes ausili que 'l de un gos cobart, mes aficionat á lladrar que á donar mossegadas, pot lo cassador desafiar al mon enter.

Fassi que desboti la gran tempestat qu' en aquests

moments s' está condensant, y ja veurém si 'n surt ab las butxacas plenas ó ab las mans al cap.

Espanya, en mitj de sas actuals desventuras, tindrà 'l trist consol de veure com las grans nacions se des-trossan. Molt podém perdre també en lo pavorós conflicte, pero es tan poch lo que 'ns queda ja, que bé podém dir ab lo refrán de la terra:—Perduts per un, perduts per mil.

De moment, mentres los nostres marinos y 'ls nostres soldats, batentse com uns héroes, se mostran cada día mes resoltos á disputar fins al últim extrem, al preu de la seva vida, los últimos restos del patrimoni nacional, el nostre Lord Salisbury s' entreté en fer combinacions ministerials, per sostenir l' equilibri de alguna cosa que ja fa temps qu' está bambolejant y amenassa derrumbarse. En sas eternas vacilacions no sab si li anirá bé un ministeri de altura ó bé sortirá millor un govern de género xich. Pero per puntals tant li valdrán las grossas vigas corcadas com las débils canyetas. Lo que haja de caure, caurá.

P. K.

LOS CAÑONS DE 'N SAMPSON

—Sonet—

A MON AMICH JOAN CALBÓ

Ab tants acoratsats, com tú fins ara cassant barcos mercants t' entretenias, rendir á Puerto Rico pretenias y has tingut de fugir baixant la cara.

De que 't serveix armar tanta gatzara fent corre que hasta á Cádiz entrarias si en lo primer intent, lo brau Macias t' ha demostrat qu' ets molt petit encara?

Tú, un almirall fugir, quan una plassa contesta ab tot vigor... ja pots desarte; qu' ets massa fanfarrón y poca trassa. Y ara en quant als... canóns vull preguntarte porque un dupte está fent mon cap á trossos, ¿dels espanyols y tú, qui 's té més grossos?

AMADEO DORIA.

RECORDIS que 'ls yankees no feyan mes que reclamar contra la prolongació de la insurrecció mambís... mentres de sota ma la favorfan.

—Nosaltres— deyan— tenim grans interessos á Cuba: la insurrecció 'ns perjudica considerablement: es precís que s' acabi. Si dintre de tal terme no la terminéu imposarém la nostra intervenció.

¿Es justa aquesta serie de racionis? Donchs á caps som.

Avuy Europa entera, al veure qu' están fent l' os davant de Cuba y Puerto-Rico, 'ls hi hauria de fer entendre 'ls mateixos arguments.

—La guerra ens está perjudicant moltíssim. Y á pesar de que deya que l' invasió de l' isla sería joch de pocas taulas, el fet es fins ara que no 'us heu atrevit á agafar lo bou per la banya. Ab aixó van en augment els perjudicis que 'ns inferiu: Per lo tant vos doném un mes de temps per triuñar. Si dintre de un mes no héu guanyat la campanya, venim aquí y á puntadas de péu vos fem ficar á casa vostra.

Aquesta advertencia sería sempre mes justa que la seva; porque mentres Espanya combatia una insurrecció y á pesar seu, ells en cambi la guerra l' han declarada pel seu gust.

Un detall del debat polítich.

Un diputat va esqueixar la grua manifestant que 'ls insurrectes tágalos van ser comprats per un milió vuitcents mil duros.

Y va respondre 'l ministre de la Guerra, manifestant que 'l govern no sab com se va fer la pau, haventse limitat á otorgar amplias facultats al Marqués de Estella porque las gestionés en los termes mes convenients.

Per ignorar aquestas cosas un ministre, necessita ser de corretja (correa) en lloch de ser de carn.

Al aprobarse ab tanta pressa las autorizacions que posan en mans dels gobernants monárquichs tota la fortuna dels espanyols, es qüestió de dir:

—Si las Corts representessin al país, si las Corts siguessen fillas del sufragi dels ciutadans, cert que no negarian al poder executiu tots los medis necessaris per atendre ab preferencia als gastos de la guerra; pero no es menos cert que buscarían la millor manera de

repartir ab equitat los sacrificis entre tots los espanyols. Mentres que ara, ab la dictadura económica, pot molt bé donarse 'l cas de que á las diversas guerras qu' estém sostenint, se n' hi afegeixi una de nova, la mes terrible de todas: la guerra implacable del poder públich contra tots els espanyols que treballan y produheixen.

Nosaltres no som dels que diuen que 'ls últims debats del Congrés no responen á cap fi práctic. Molt al contrari: en ells s' ha vist clarament que 'ls partits de la restauració están completament agotats, sent impotents per treure's del abisme á que 'ns han fet caure. S' ha vist ademés per inspiració del eminent repúblich Sr. Salmerón, que l' única salvació de la patria, estriba en la constitució de un govern nacional prou flexible per interpretar directament las aspiracions del país. Pero aquesta solució no 's podrá plantejar mentres subsisteixen certs obstacles que imposan com á únichs instruments de govern, las dos oligarquías, que alternativament ens han anat arrastrant fins á portarnos al estat de postració y de ruína, en que avuy ens trobém per desgracia de la nació espanyola.

Aquesta es la síntesis del debat polítich.

Que aquest no ha tingut tot l' eco que devia en la conciencia pública, no ho negarém. Pero la culpa no es del Sr. Salmerón ni dels demés oradors de la democracia. Atribuheixis aquesta á qui la tinga, y qui la té en primer terme son los periódichs de gran circulació, que no donan als debats del Congrés la importancia deguda.

Prefereixen alimentar al lector ab noticias impresionistas, la major part d' ellas completament falsas. S' estiman mes marejarlo que ilustrarlo. Aixís va perdent lo públich hasta la costum d' enterarse dels mes lluminosos discursos pronunciats en lo Parlament. No tes res d' extrany que l' opinió, perduda la ruta y la gufa, navegui entre tenebras, per un mar sembrat de baixos y d' esculls. Los faros prou están encesos; pero la premsa que 'ls hauria de fer brillar, en lloch de netejar los cristalls, els cubreix ab lo drap negre de la desconsideració y del desdeny. Y 'l poble espanyol se queda á las foscas, ab gran perill de sucumbir victima de un espantós naufragi.

També, segons sembla, la salvació de Filipinas depen avuy de las reformas. Los indígenas pendrán resoltament la defensa d' Espanya, si 'l govern espanyol se decideix á considerarlos com á ciutadans y no com á bestias de carga posadas baix l' explotació dels frares y 'ls burócratas.

Observin com las solucions lliberals s' imposan sempre que 's tracta de salvar algún conflicte extraordinari. ¡Llástima que 's cuidin de plantejarlas, y encare per forsa, els que no tenen cap mica de fé en ellas, ni cap autoritat per ferlas prevaleixer!

¿No está dihent tot lo que passa, qu' Espanya única-ment pot salvarse dintre de un régimen de sinceritat republicana?

Quatre ó cinch días ha necessitat en Sagasta per posar solas y talóns al ministeri que presideix. Si no que avuy dia no hi ha altre ataconador possible que don Práxedes, algú altre s' hauria hagut d' encarregar de aquesta feyna. Pero ha tingut de ser ell y ningú mes.

Y ara comparin. A Fransa, regintse per la República, en un día no mes, sense 'l menor trastorn, cambian, quan es necessari 'l Jefe del Estat. Aixís va ferse quan va dimitir en Grevy, quan en Carnot va ser assassinat, quan en Perier va presentar la dimissió.

En cambi, á Espanya, per recompondre un mal ministeri, 's necessita remoure cel y terra y perdre miserablement una porció de días que s' haurian de aprofitar en allegar y reunir elements per combatre als enemichs de la nació que amenassa invadir las nostras colonias.

¿Van comprenent la gran diferencia que hi ha pel bon régimen dels pobles, entre las Repúblicas y las monarquías?

Ni una sola economía s' ha introduhit en los pressupost de gastos. Als que pagan tots els sacrificis; ni la mes mínima privació, als que cobran.

Per aixó sens dupte 'l govern tractava de fer passar lo pressupost de gastos, sense discussió... en nom del patriotisme.

Lo nostre amich Sol y Ortega s' hi va oposar resoltament, declarant qu' ell no consentiria may que passés aqueix *matute*.

¡Molt bé, pel digne diputat de Barcelona!

ESPURNAS

Durant aquesta senmana, en los espanyols confius, segons veus dignes de crédito, hi ha hagut catorze motins.

Comparada ab la darrera, que va havern hi nou cents tres, ¿qué son en una setmana catorze fandangos?... Res.

Un bisbe dels més salats y escriptor de molta trassa diu que tot lo que ara 'ns passa se deu als nostres pecats. No hem complert, no hem resat prou, hem viscut sense prudència, y en cástich la Providencia tot ens ho tira enrenou. De manera que, ja ho saben: per havé anat en mals passos, hem d'aguantá 'ls ramalassos que 'ls americans ens clavan. Si ells tenen acorassats y nosaltres cascarons; si allá nedan en milións y aquí 'ns trobém escurats; si 'ns olvidém dels torpedos, y 'ls nostres canons no alcansan, y 'ls enemichs ens avansan... es perque dihém poch *credos*. Pregué, anem forsa á missa, fem novenaris als sants y... ¡abur, nort-americanos! cada dia, una pallissa.

¿Quina es la bestia (ó no bestia— que aixó en realitat no ho sé) que devegadas té quia y devegadas no 'n té? Barrinin una miqueta, y ab molta facilitat ho trobaran desseguida... —¿El Banch d' Espanya?... —¡Encertat!

L' arcalde de Zaragoza ha pres la resolució d' exigir deu rals de multa per cada renech dels forts. Dada la situació critica que atravesa la nació, trobo que l' arcalde ho posa un xiquet massa carot. De no vení una rebaixa, aviat de pecats tan sóls podran ferne las personas de molt bona posició.

Se sab que no han prés Manila, se sab que Russia vigila, se sab qu' en Dewey vacila per fé 'l rap. Se sab que 'l porch ja no 's quadra. se sab que en Lée de nits lladra... pero... allá hont tenim l' esquadra... ¡no se sab!

En el port de Nova York hi havia varios torpedos y de repent, ¡tururut! ¿Quants torpedos hi ha al port?... Zero. Quan no hi son, es que 'ls han pres; si 'ls han prés... Aixó es molt serio. ¿Qui pot haverlos robat? ¿Qui?... 'ls americans mateixos. ¿Volen negoci més gras que aná al port, pescar torpedos y luego véndrels com nous al govern, per uns quants pesos?

La gran suscripció patriótica nacional sembla que lo qu' es per ara va molt mal. Los ricatxos tots se mostran remolons, y no pensan en despendres dels milións. Jo ja ho veig; els seus reparos son fundats: als senyors ¿que se 'ls endona dels soldats? Se tractés de fé una iglesia ó un convent... ¡desseguida!... Llavors fora diferent.

C. GUMÁ.

LA ESTRELLA DE 'N SAMPSON

(QUATRE CONFERENCIAS)

I

—Amich Sampson... (*Inclinació de cap.*)
—Respetable president... (*Cortesia prolongada.*)
—Sou lo marino mes insigne de l' Unió Americana, lo mes valent, lo mes sabí, lo mes astut... (*Serie interminable de cortesias.*)
—Agraheixo al gran Mac-Kinley la bona opinió que de mi té formada, ¿Qué nec-ssiteu?
—Aném á declarar la guerra á Espanya y conto ab vos. Pense encarregarvos de la esquadra del Atlántich y de la conquista de Cuba... ¿En quant temps poden apoderarvos-en?
—¿De Cuba? En menos que 's beu una copa de ginebra.
—¿Puch pujarhi de pens?
—Y hasta assentárvoshi á sobre. Donéme 'l mando de la esquadra... y veuréu lo que fa en Sampson. ¿Quin dia declararé la guerra?

—El 21.
—¿Dijous? Bon dia; dia de moda. Donchs si 'l 21 marxo ab l' esquadra, el 30 d' aquest mes soch amo de Cuba.
—Sou un gran home, almirant.
—¡Tot per la prosperitat del Nort-América!—
En Sampson, després d' aquesta conferencia, fa 'ls seus preparatius d' embarch y convida á las principals familias á pendre part en l' excursió.

L' invitació que circula entre las sevas amistats diu aixís:
«L' almirant Sampson, encarregat pel govern federal de pendre possessió de Cuba, us convida á la festa marítima que á aquest objecte está organisant.
«Lo viatge d' anar y tornar durará apenas quinze dias.
«Conto ab vos, ab las vostras donas y ab todas las criaturas.»

II

Segona conferencia. (Per cable.)
—Comandant Sampson...
—¿Sou vos, mister Mac?
—Jo mateix. ¿Sabéu quin dia som avny? El 30 d' Abril. Y per ara ni heu pres possessió de Cuba ni us heu mogut de Cayo-Hueso.
—¡Uy, qué anéu cremat! ¿Que us penséu que aixó de la guerra naval es bufar y fer ampollas?
—Com avants de marxar bravatajavau tant!... Consideravau la presa de Cuba com una especie de *juerga*: parlavau de l' Habana com de casa nostra; convidavau als amichs á assistir al desembarch...
—President, deixéuvos de recriminacions y no m' amohinéu més, que prou n' estich.
—¿Qué penséu fer?
—No ho sé. ¿Y vos?
—¿Perque no ataquéu á Matansas?
—¿Matansas?... Mal nom.
—O 'l port que us sembli millor. Perque, tinguéno entés, es precis atacar alguna cosa.
—Está bé: ara mateix vaig á dictar las midas necessarias.—
En Sampson se gira al seu ajudant y li diu ab enérgica veu de mando:
—¡Porta una ampolla de ginebra!

III

De Washington, per cable:
—¡Sampson!
—.....
—¡Sampson!...
—.....
—¡¡¡Sampsooon!!!
—¿Qué hi há? ¿Ja ni 's pot fer una mica de siesta?
—Estich molt cremat ab vos. Els dias passen y aixó no s' anima. Dissapte ¿sabéu? dissapte faré un més que vam declarar la guerra... y per ara á la Habana continúan bé de salut... y vos tan fresch com si tal cosa.
—Y bu ¿qué voléu que fassi? Cuba no es lo que deyan.
—Ni vos tampocho ho sou. ¿Per qué no prenén exemple de 'n Dewey? Veyéu si ha gastat gayres romansos á Manila...
—¡Qué n' hi ha de diferencial! Alló era un joch de noys; aixó es cosa d' hon'es.
—Jo no ho sé; pero us sseguro, Sampson, que estich molt disgustat.
—¿Si? Donchs, aliviarse, que 'l méu ofici no es curar disgustos.

IV

La quarta conferencia no s' ha efectuat encara, pero 'l dia que s' verifiqui, se suposa que anirá per aquest estil:
—Sampson... no hi entenéu res.
—Mac-Kinley, veniu vos á ferho millor.
—Sou un imbécil, almirant.
—President, sou un salvatge.—
Y tots dos tindran rahó.

FANTÁSTICH.

METRALLA

La derrota de Cavite pel govern va ser deshonra, per Espanya una desgracia per la Marina una gloria.

Ves á Washington y digas á la orella d' aquell *Tío* que á n' al soldat espanyol li agrada molt el tocino.

En lo mar de las Antillas hi ha una sirena que canta: —¡Visca la rassa espanyola! ¡Mori la rassa borratxa!

Els ja pensan fe 'l reparto de las islas Filipinas; nosaltres també pensém en repartir muchas pinyas.

F. COMAS.

únich edifici de Centfochs que ab motiu del bombardeig de l' esquadra yankee va sufrir danys de alguna consideració sigué el consulat inglés. Espanya pot dir com l' arcalde del quénto: «Ahí me las den todas.»

La bomba que va ensorrar lo consulat inglés no era mes que una proba d' estimació del oncle Sam á Jhon Bull, en un moment d' entussiasta borratxera.

Mister Porch va dir á Mister Bacó:—¿No hem concertat nosaltres Jos la dolsa aliansa? Donchs aquí va 'l primer confit per celebrarla.
Per molts anys pugan ferse semblants obsequis.

Cassat al vol, al Dormitori de Sant Francisco, en la qua del Banch.

—¡Quin escándol! Fa mes de tres horas que m' espero de peu dret, y no 'm toca may el torn.
—Tant mateix el govern hi hauria de posar remey.
—Si, prou, ¿quin remey vols que hi posi? ¿Qué farías tú al seu puesto?
—Jo? *Echarta mano* de un Banch.
—Encare no n' hi ha prou ab el d' Espanya?
—No m' entens: vull dir un banch de fusta, perque 'ls que venim á cambiar bitllets, á lo menos poguessem seure.

Parla en Mañé dels republicans y diu: «¿En qué emplearon su tiempo desde la Restauración? En lo mismo que lo emplearon anteriormente: en destrozarse mutuamente»

Podrá ser que siga veritat; pero ara 'ns toca á nosaltres preguntar: «¿En qué han empleat los monárquichs lo seu temps desde la Restauración? En lo mateix en que lo emplearen anteriormente: en *destrossar al país*»

A Sampson

«Yo me voy á Puerto-Rico en un cascarón de nuez.» Y tú no has pogut anarhi ni ab acorassats d' acer.

En una familia obrera sense feyna, las criaturas diuhen tot plorant:

—Pare: volém pa.
Y 'l pare respon:—¡Quietut! Si no calleu agafo una pistola y 'us clavo un tiro.

La mare tota esborronada repta al pare desnaturalisat que aixís acaba d' expressarse. Y l' home li diu:

—Fuig tontal ¿que no veus que no ho dich en serio?
—Y donchs ¿per qué 'ls esglayas als fills del meu cor?
—Per veure si 'n Sagasta se 'n entera y 'm dona un empleo. Amenassant als que demanan pa segueixo la política del govern.

Los monárquichs quan se veuhen perduts, apelan á la socorreguda teoría del *silenci patriótic*.

Callar y deixarlos fer á n' ells lo que 'ls dongui la *real gana*: aquest es l' únich patriotisme que concebeixen, lo patriotisme que imposan á la nació.

Pero ¡qué s' hi farà!... Tal vegada han arribat á comprendre tots ells que no valen la saliva que 's gasta per combátre'ls.

Al general Primo de Rivera, Marqués d' Estella, en premi d' haver fet la pau á Filipinas, van adjudicarli una creu pensionada ab deu mil pessetas l' any.

Consolemnos pensant en que si la pau ha resultat mentida, resultarà veritat la pensió de deu mil pessetas de la creu.

Lo Marqués d' Estella sab que ab bona ó ab mala estrella quan dona creus el govern el país se 'n fa l' *estella*.

La febra groga á Cuba y la disenteria á Filipinas s' han naturalisat espanyolas, posantse al costat dels defensors de la patria.

Després de haver fet tant mal en las filas del nostre exercit, avuy vetllan com una amenssa terrible contra 'ls yankees que intentan invadir las nostras colonias.

Las que avants sigueren enemigas d' Espanya s' han convertit al últim en sas millors auxiliars.

Per aixó 'ls costa tant á n' aquells xerraires realisar las sevas amenassas.

Quan ha arribat l' hora de demostrar valor y entereza se 'ls remouhen las tripas y las camas els hi fan figa.

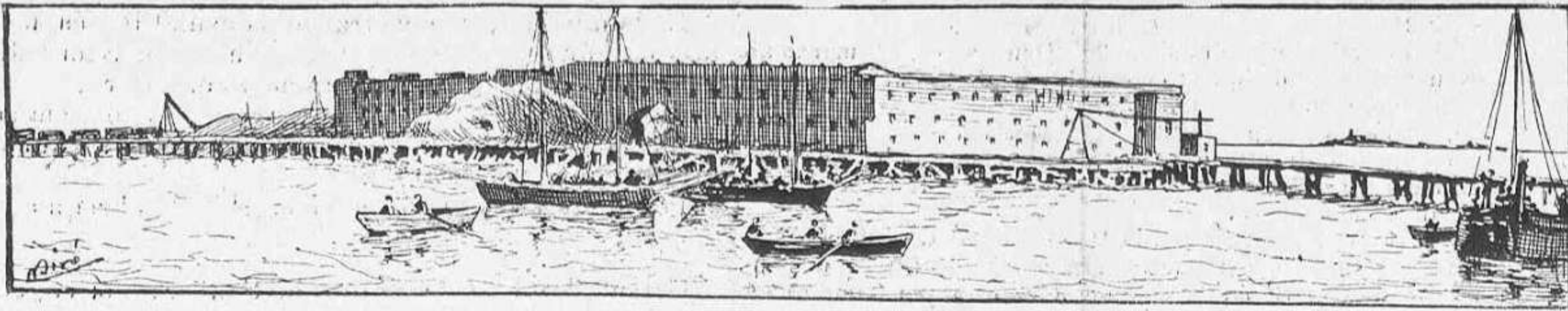
Per tot arreu veuhen l' espectre de la febra groga. ¿Y donchs qué 's figuravan: que no hi havia al mon mes febra groga que la de las lliuras esterlinas?
Aquesta es la seva; l' altra es la nostra.
La seva envileix: la nostra mata.

Aquesta es l' hora que no sabém del cert si al ser proclamat l' estat de siti en tota Espanya están ó no suspesas las garantías constitucionals.

Algúns capitans generals están per l' afirmativa; altres per la negativa.

Vaja, está vist: aquí á Espanya tot se falsifica: hasta l' estat de siti.

**

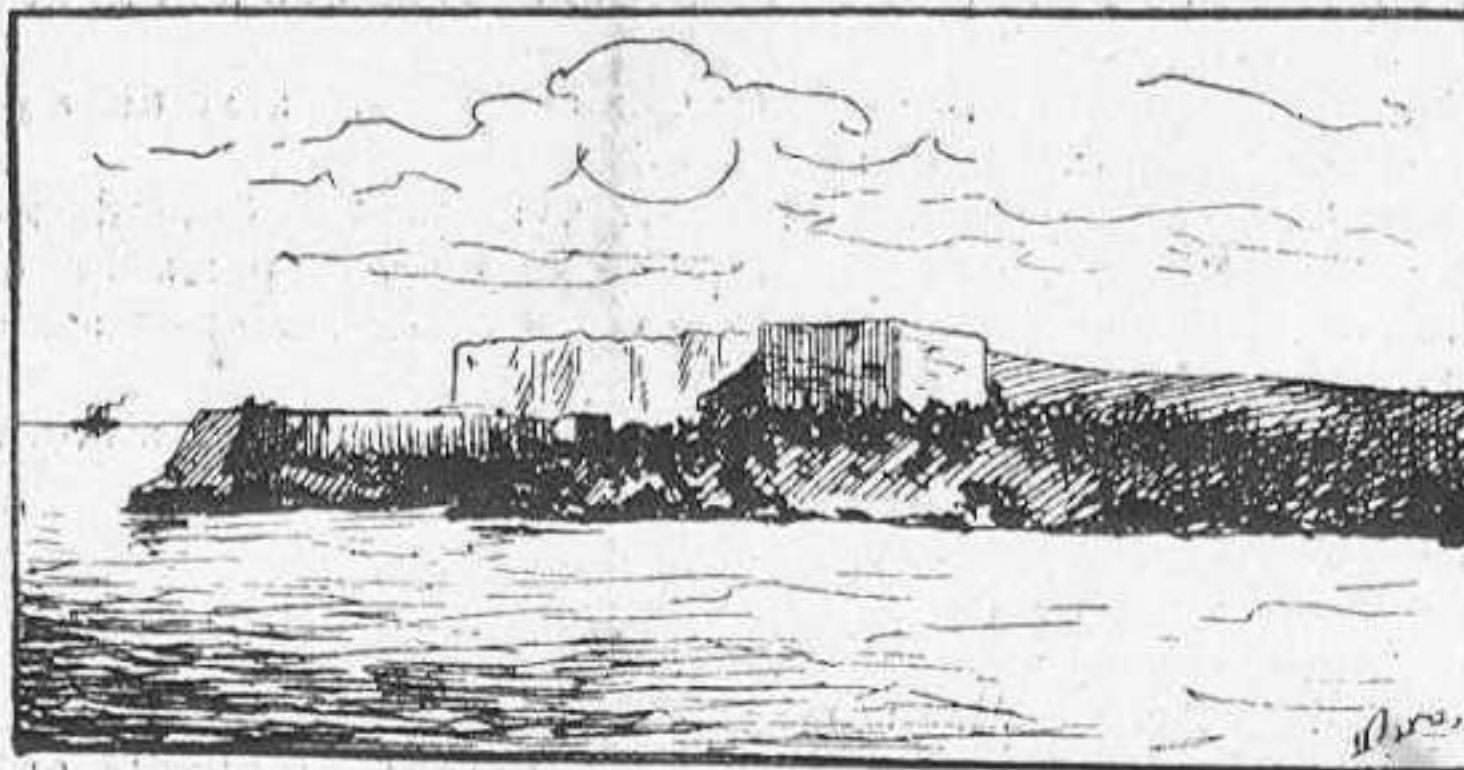
CAYO-HUESO—Lo fort Taylor, ahont va ser executat l' espanyol Iglesias.

Butlletí de la guerra

A Filipinas continuan las cosas en lo mateix estat. No obstant, lo plantejament de las reformas ha guanyat a molts indigenas a la causa d' Espanya. Dewey s' está mirant la ciutat de Manila sense atrevir-se a atacarla. No ho farà fins que rebí reforços, pero l' organizació dels que haurian d' enviarli desde Sant Francisco de California, marxa ab molta lentitut, y s' assegura que l' general designat per manarlas, farà dimissió si no posan a las sevas ordres trenta mil homes a lo menos.—També Espanya n' organisa, sent de notar que un gran número de jefes y oficiales s' han ofert voluntariament per passar a Filipinas.—Sintoma propici a Espanya es l' actitud del Japó, oposada a que ls Estats Units exerceixin domini en aquellas islas. Se pretén que l' Japó s' veurá apoyat per Russia y França.—Aixís, donchs, queda encare en aquella colonia molt camp per corre.

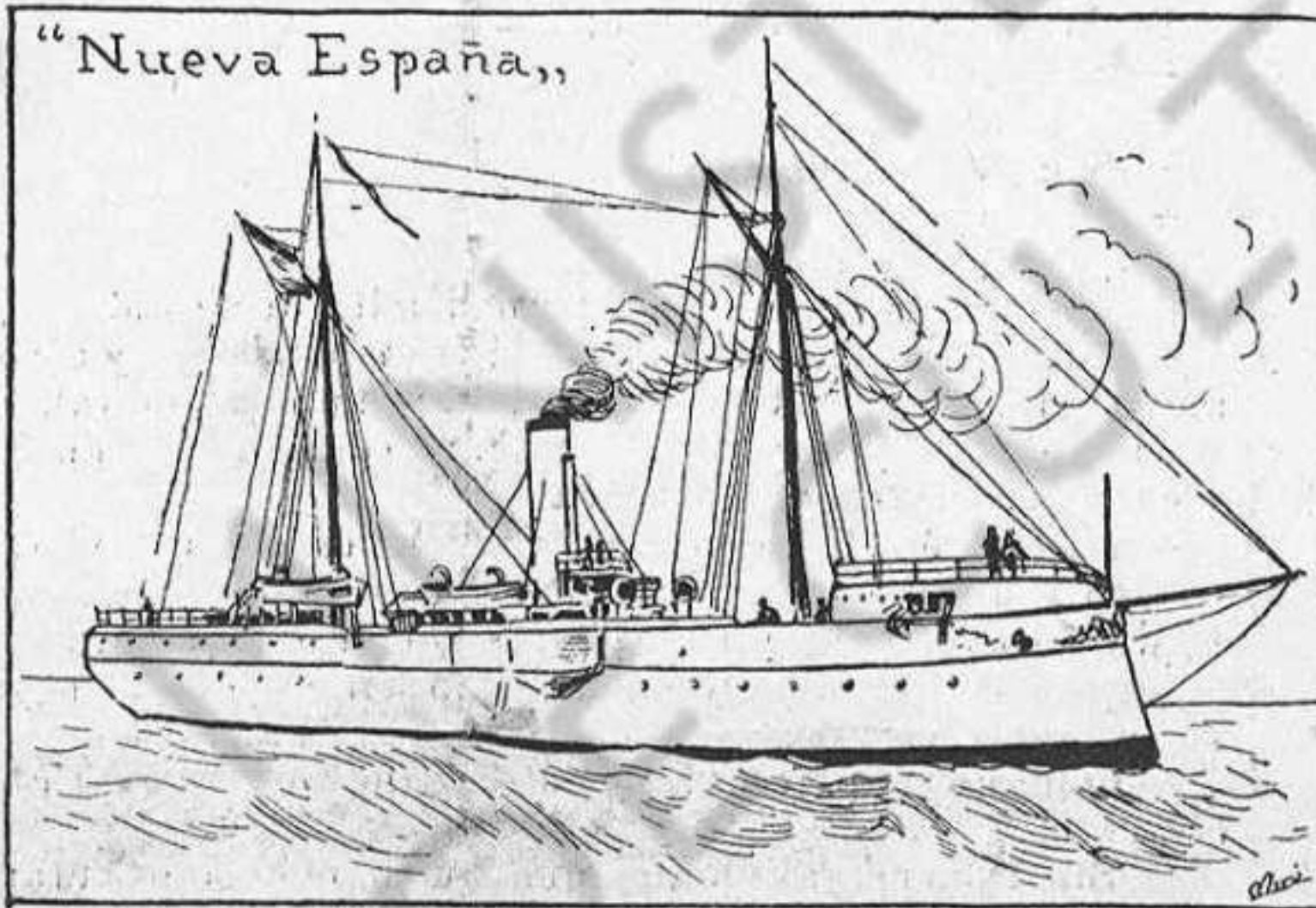
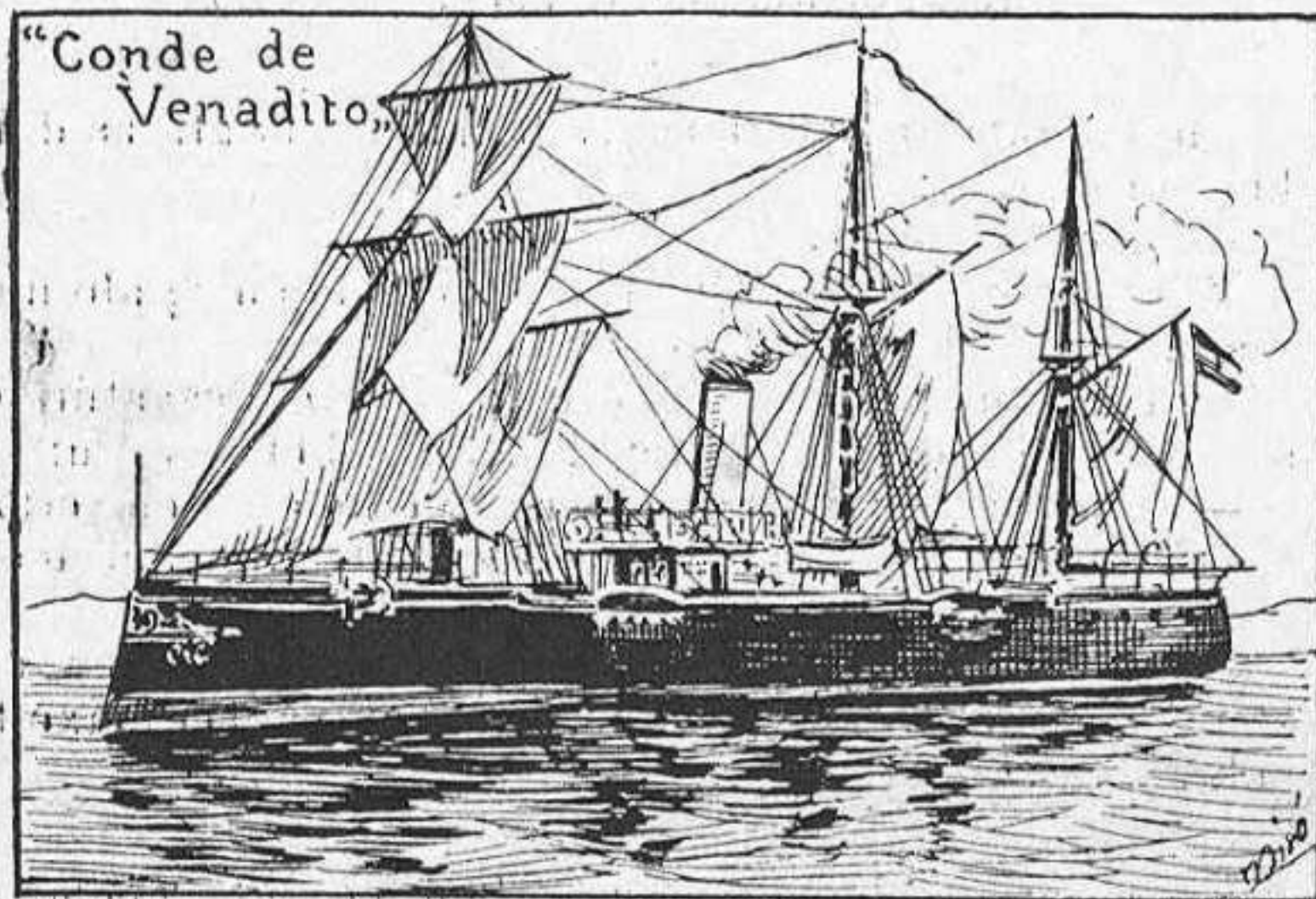
A Cuba las cosas no pintan mal. Tots los desembarchs intentats pels yankees han sigut retxassats victoriosament. En un d' ells, dos periodistas nort-americanos caygueren en poder de las tropas, y plorant a raig fet demanaren que se ls perdonés la vida.—Un fet important: la sortida dels dos petits barcos

que respecta a Cuba no han adelantat un pas. Sense l' desastre de Cavite, Espanya fins ara no tindria sino motius de satisfacció. S' observa ademés que la organizació de las foras que vé preparant lo govern de n Mac-Kinley per invadir Cuba, topa

Lo Morro de Puerto Rico.

cada día ab novas dificultats. Las fracassadas tentativas de desembarch y la proximitat de l' estació de las plujas, son con-

espanyols *Conde de Venadito* y *Nueva España*, que anaren a atacar als barcos enemichs que mantenian lo bloqueig de la Habana, logrant allunyarlos. La població acullí ab gran entusiasme l' atrevida y afortunada operació dels marinos espanyols.—Lo bloqueig de la Habana va quedar desfet durant alguns dias.

Las accions entauladas contra ls insurrectes s' han vist també coronadas per l' éxit: en una d' ellas s' assegura que morí l' cabecilla Collazo, qu' era un peix dels grossos. S' anuncian ademés importants presentacions. Si ls mambissos com prenguessin la sort que se ls espera de caure Cuba en poder dels yankees, no vacilarian un moment.

Lo gran aconteixement correspón a Puerto-Rico. Una formidable esquadra al mando de n Sampson almirall yankee se presentá davant de las fortificacions de la plassa, fent un foch horros per espay de unas tres horas, que sigué degudament contestat per las nostras baterias. La guarnició y ls voluntaris donaren probas de un valor y una serenitat admirables. Los projectils yankees apenas causaren cap dany: en cambi un dels seus acorassats, se creu que sigué l' *Nova-York* tingué que ser retirat a remolch. Lo general Macias, governa-

dicións ben poch propicias per despertar en ellas el brió necessari a fi de acometre l' atrevida empresa de la invasió.

Fins s' ha dit aquests dias que de moment hi renunciavan. Lo cert es que en los seus plans s' observa una indecisió continua. Sas mateixas foras navals, ab tot y ser tan considerables están mitj destarotadas, gracias a desconexer lo moviment de la esquadra espanyola, al mando del almirall Cervera. Ni l' parader, ni la ruta que han seguit los nostres barcos han sigut descuberts, donant ocasió a que l' enemich se llansés desalat, a buscarlos com qui juga a fet, pero sense trobarlos may. Ja ells mateixos ne diuen de la nostra, la *esquadra fantasma*. Y la veritat es qu' están molt inquietos, tement que a l' hora menos pensada se presentin los nostres acorassats davant de qualsevol dels seus ports completament desprevinguts y ls donguin el gran disgust del sigle.

Lo cert es que aquesta situació no pot durar, y per lo tant poch hem de tardar en veure com se resolt.

J.

Lo comodoro Schley.

Lo general Macias.

L' almirall Sampson.

dor de l'isla dirigí la defensa ab gran acert. La població está entusiasmada, y resolta a morir cent voltas avants que arriar la bandera nacional. Lo fracassat bombardeig de Puerto-Rico ha acabat de fer perdre la forsa moral als enemichs d' Espanya. Havian anunciat que apoderarse de la plassa seria qüestió de pocas taillas, y per ara han de devorar la seva impotencia, demostrant una vegada mes que no es tan fiero l' porch com el pintavan de de bon principi.

Prompte farà un mes de la declaració de la guerra, y per lo

CARTAS DE FORA.—*Amposta*.—Será precis que l' periódich tradicionalista *El Correo de Tortosa*, quan vulga tornar a ocuparse dels republicans de Amposta, s' atingui a la veritat dels fets. La mentida no está bé en boca de ningú, per mes tradicionalista que sigui.—Dich aixó a propósit de una hermosa manifestació patriótiica celebrada en aquest poble, que l' periódich tortosí ressenya fantásticament, com si tingués lo propósit de atraurens las iras de las autoritats

Lo 24 del mes passat va constituhirse un Comité republicá del qual forman part personas molt caracterizadas y de intaxtable reputació. Los discursos que s' pronunciaren sigueren molt aplaudits per la numerosa concurrencia que assistí al acte.

Vilanova d' Escornalbau.—Tinch de donarli compte de un sermó furiós predicat pel home negre, l' qual afirmá que las desventuras que affigeixen al país son un cástich de Deu contra la joventut que llegeix periódichs de ideas adelantadas. Deu vol que hi haja guerra per fer perdre a la joventut dolenta.—Aixís s' insulta als pobres soldats que donan la vida per la patria. Y aixó que molts d' ells no saben de lletra. ¿No ls hi sembla que s' necessita tenir lo cervell al garró per dir aqueixas bestiesas?

Cornellá.—Per celebrar la diada de Sant Isidro, ls pagesos llogaren un predicador, el qual va permetres tractar de dolents y fins de lladres als lectors de *Las Dominicales del libre pensamiento* y de LA CAMPANA DE GRACIA. Una de las teorias que sustentá ab mes empenyo sigué la de que als treballadors els basta saber la Doctrina cristiana, tota vegada que ls coneixements científichs sols serveixen per pervertirlos, y aixó fa afegí—qu' estigué sempre ab tanta guerra.—Al sentirli dir tals animaladas molts dels oyents fins s' arribaren a figurar que estava yankee. Lo cert es que ls mateixos que l' llogaren per predicar la paraula de Deu se mostravan arrepenchits de haver fet tan desacertada elecció.

QÜENTOS

Van declarar cessant a un individu que tenia cursada la carrera de Medicina, y plé de despit exclamava:

—Lo govern será responsable de las desgracias que ocorrerán ab motiu de la méva cessantia.

—Desgracias?—li preguntava un amich ab extranyesa.

—Sí, senyor: la méva cessantia costará molts vidas.

—Cóm s' entén aixó?

—Molt senzill: desde demá torno a fer de metje.

—Es aquí ahont venen despertadors?—pregunta un home de fora entrant a una rellotjeria.

—Sí, senyor—li respón l' amo.

—Vull dir de aqueixa mena de rellotjes que avisa l' hora que un hom necessita.

—Sí, senyor, sí, d' aqueixos.

—Bueno, donchs: dónguimen un que m' avisi l' hora en que l' rector del poble entra a casa per la porta del estable a festejar ab la méva dona, que aixís podré llevarme y rómpreli l' ánima de una garrotada.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans R. Homedes Mundo, Epigramátich, Emili Revolts, Un que vé del hort, Joanet Jolpu, Noy Pinto, Narcis del Toro, Llorens Llusé, Rufino, Perico, La dels pesos, Marruixín, Un de Calaf, Pep Saragata, A. Lluher, F. B. y A., J. Vall de Munt, Francisco Salas, Un que no creu res, Casta Susana, Un Cubano, Pau de la Cinglera y J. Armadich:—Lo que ens envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciudadans Sisket Farré, Petit Patriarca, R. Campins, Joan Aubert Manent, J. S. Michel, Joaquin Pujol, J. Romanos, J. Torrent M., R. C. (De l' O.), Un Esmolet Esmolat, Pau del Tupí, Remirat, Ali-Vello-Xileff, Joanet Novell, A. Magarrinyas, J. M. Tomaset, S. Roig Xarra, Un de l' Olla, Pau Xirinachs, Nen Guirnalda del Masnou, Pau Puig, Un Escola d' amén, F. Nas-larch, Un heruhet de fora y Nicolau Colau y Lau:—*Insertarem alguna cosa de lo que ns envian*

Ciudadá *Ratolí Vell* (Tiana): De las noticias las unas son molt atrassadas de fetxa: las otras careixen d' interés.—*F. Mas Abril*: Recordis qu' estém en estat de siti: l' altra composició no va.—*Jeph de Jespús*: Quina llástima que l' estat excepcional que se ns ha imposat no ns permeti insertar sa valenta composició!... Pero contra la forsa bruta no hi ha resistencia.—*F. Comas*: Mirarem de utilisar una part de la metralla, sino tota.—*Ilme Frelia*: La seva composició no ns acaba de fé l' pes.—*C. Cornet-lis*: La de vosté es molt fluixa.—*Chelin*: Aprofitarem alguna cosa.—*E. M.* (Amposta): Si l' espay ens ho permet utilisarem alguna noticia.—*J. de Viloastré*: Las composicions que ns envia son molt incorrectas.—*J. Malleu*: Va molt bé: la publicarem.—*M. Pasiello*: Es molt frivola.—*Gueto*: Esta plena de incorreccions, y per aquest motiu no pot publicarse.—*Cadi-Carlit*: No vá.—*Un Catalá*: No li falta raho; pero als autors se ls ha de deixar en llibertat d' escriure en l' idioma que millor els sembli.—*J. Cap* (San Antonio de las Vegas): No pot figurarse l' interés ab que llegim las sevas cartas que tan vivament reflexan la situació de l' Isla de Cuba. Consti que las hi agrahim ab tota l' ánima.—*Suri-enti*: La composició que ns remet no deixa de te ir condicions; pero no está a l' altura de algunas de las que ns ha enviat anteriorment. Tal vegada no sent tant els assumptos belichs com els pacífichs.—*Jeph Curt*: La composició es bastant incorrecta: per publicarse s' haurá d' arreglar.—*M. Carbó d' Aisina*: No va prou bé.—*J. Staramsá*: Rebuda la composició. la publicarem.—*Antoni de la Porta*: La de vosté es molt defectuosa.—*Un bon espanyol* (Santiago de Cuba): Ens adherim als seus nobles y patriótiics sentiments.—*S. Bonavia*. Alguna de las frioleras resulta massa desembossada. En quant a la composició la gracia está en allo dels canons, pero un altre colabrador, sense vosté saberho, se li ha adelantat. Per lo tant, treball perdut.—*R. J. P.*: Va molt bé, y ab lo seu permís ho guardarem per un número especial qu' estém preparant.—*A. Doria*: Li donem las gracias per l' envió.—*S. Alai*: Mirarem de aprofitar la més curta. L' altra es una mica estirada pels cabells.—*C. Bas Tiana*: La composició que ns envia será insertada.—*M. Matabroca*: De tot lo que ns remet sols podem aprofitar un epigrama.—*S. Torner* (San Andreu): Ab quin gust insertariam la seva carta, si no estiguessim en estat de siti!

ANTONI LOPEZ, editor. *Rambla del Mitj* 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.